

ZIA YĀ BIĪANA YOHANANĒ

Kirisi ena wéegupu guu 1:1-1:20

Lákēna sɔsi mèn swεεplaaanɔne 2:1-3:22

Takada kokona kɔn à kãε'ɔ mèn swεεplaaanɔ
gogonao 4:1-8:1

Kákāki mèn swεεplaaanɔ pena 8:2-11:19

Kwā isi kɔn nòbɔ pāsī mèn plaaanɔ 12:1-14:20

Luda pɔfē zubɔ mèn swεεplaaanɔ εena andunaa
15:1-19:5

Kirisi suna à kí ble andunaa 19:6-20:15

Musu dufu kɔn tɔɔte dufuo 21:1-22:21

Takada kè bɔkii

¹ Luda yā kè èe mɔɔ keε dà Yesu Kirisine, le à biia a zɔblerinɔne, ben à a malaika zì mamɔma Yohana a zɔbleria, à tò ma yā pì dǒ.

² Luda yā kè Yesu Kirisi à sèeda kèn má è, ben méε 00.

³ Aubarikadeen gbē kè zia yā kèki kyó kè ũ kɔn gbē kè aɔ à yā mà aɔ kūnanɔ, zaake à gurɔɔ kà kīi.

⁴ Ma Yohana mámbe ma takada kèkii kè sɔsi mèn swεεplaaa kè aɔɔ kú Asia bùsu guunɔne. Luda kè kuu yā, à kuu ai tia, bensɔ èe suu kɔn à Nini mèn swεεplaaa kè aɔɔ kú à kíta aenɔ

⁵ kɔn Yesu Kirisi kè de sèeda yāpuradee ũuo gbēkeε keare, aɔ a gba aafia. Yesu pìn gāafeε káaku ũ, àmbe anduna kínanɔ gbāadee ũ. À yewazi à wa bɔ wa durunnɔn kɔn à aru gbāaa

⁶ à wa ka kpatan Luda a De gbàgbārino ũ. Àmbe à gakui kɔn gbāaa vi gurɔ pínghi! Aami.

7 À gwa, èe mɔɔ ludambɛ luguun. Baade píngi é wée siàle, baa gbɛ̀ kè aɔ̀ à zòno, anduna bori píngi é sósobi ɔ̀ɔ̀ dɔ̀ à yā musu. Lɛmɛ! Aami.

8 Dii Luda bè: Mámbe Alafa kɔ̀n Omegao ũ, Gbāapingide kè má kuu yā, má kuu ai tia, bensɔ̀ mée suu.

Yesu Kirisi bɔ̀ à mɔ̀na Yohanazi

9 Ma Yohana a gbɛ̀ndoo kuuna Yesu guu kɔ̀ gbɛ̀nɔ̀n wá ũ nawēa guu, kíblena guu, mɛnakɛna guu. Má kú yā ísia luan kè wè be Patamɔ̀ Luda yā kè Yesu à sèeda kè ona yānzi.

10 Dii gurɔ̀ɔ̀ zĩ Luda Nini sùma, ben ma kòto gbāaa mà ma kpɛɛ lán kākāki'ɔ̀ bà

11 à bè: Ñ pó kè ñ è kɛ̀ takada guu ñ kpāsā sɔ̀si mèn swɛɛplaaa kè aɔ̀ɔ̀ kú wéte kènɔ̀ guunɔ̀nɛ: Efesu, Simina, Pegamumu, Tiatira, Saadi, Filadɛlɛfia kɔ̀n Laodiseao.

12 Ben ma liɛ lɛ mà gbɛ̀ kè èe yā oomao pì e. Kè ma liɛ lɛ, ma vura dabu è mèn swɛɛplaa.

13 Ma gbɛ̀ke è dabu pìnɔ̀ té lán gbɛ̀ntee né bà. À utagyaba dana, èe gáɛɛzi, vura asaa dɔ̀ à kùsea.

14 À mikā de pú fénfen lán sākā ke buu bà, à wée de lán ténɛnɛ bà.

15 À gbá e té kɛɛ lán m̀gotɛ̀ kè wèe baasaa tévura guu bà. À kòto de lán ísòkana kī bà.

16 À sɔ̀sɔ̀nɛnɔ̀ kūna a ɔ̀plaa mèn swɛɛplaa, fɛɛda lé nna kpaplplaaa e bɔ̀ɔ̀ à lén. À uu e té kɛɛ lán ɔ̀fāntɛ̀ gbāaa bà.

17 Kè ma à è, ma lɛɛ à gbá saɛ ma gɔ̀ sãii. Ben à a ɔ̀plaa nàma à bè: Ñton tó vĩa n kũro. Mámbe Aɛde kɔ̀n Zāadeeo ũ,

18 gbē kè ègõ kuu ũ. Ma ga, má kuu, bensõ mégõ kuu ai gurõ píngi. Má ga kõn gèwãao m̀̀nenõ kũna.

19 Ñ pò kè ñ è kē, pò kè kuunõ kõn pò kè eé mó à kpeenõ píngi.

20 Sɔsɔne m̀̀n swεεplaaa kè ñ è ma ɔplaan p̀̀nõ kõn vura dabu m̀̀n swεεplaaa p̀̀nõ asiin yè: Sɔsɔne m̀̀n swεεplaaa p̀̀nõ né sɔsi m̀̀n swεεplaaa p̀̀nõ z̀̀rinõme, dabu m̀̀n swεεplaaa p̀̀nõ né sɔsi m̀̀n swεεplaaa p̀̀nõme.

2

Efesudeenõ yā

1 Ñ kē Efesu sɔsi z̀̀rine: Mamõma kè má sɔsɔne m̀̀n swεεplaaanõ kũna ma ɔplaan, kè mée taa oo vura dabu m̀̀n swεεplaaanõ té, mámbe ma yā kèkii ò.

2 Má n yākenanõ dõ kõn z̀̀i kè néε keεo kõn n menakenao. Néè we ñ gbē zaaanõ diero. Gbē kè aõè ñ z̀̀inda die Luda z̀̀rinõ ũ, bensõ aõõ de à ũro, n ñ yõ ñ gwà ñ è egεdeenõ ñ ũ.

3 N mena fõ, n nawēa kè ma tó yānzi, néε kpasaro.

4 Mõde má yā vīnyo. Yenzi kè ñ vīme káaku b̀̀sa.

5 Ñ tó n kuuna zi zaale néε busaro yā dõngu. Ñ nòse lie ñgõ yā kè neè ke yāanõ keε. Tó néε ke lero, mé m̀̀nzi mà n dabu sõki kpá.

6 Baa kõn beeeo ñ yā kèkii vī, ñ za Nikolaitānõ yākenan lán ma zàn nà.

7 Gbē kè swā vī à yā kè Luda Ninii e oo sɔsinõne ma: Mé gbē kè z̀̀l blè gba zé à lí ẁ̀ndidee kè kú Luda swadako guu beε ble.

Siminadeenõ yā

⁸ Ñ kē Simina sɔsi z̄irine: Mamɔma kè má de Aede k̄ɔn Zāadeeo ũ kè ma ga ma εara ma fεε, mámbe ma yā kèkii ò.

⁹ Má wétāmma kè wèe mɔɔnnεε d̄ɔ k̄ɔn n takaasikεεo. Baa k̄ɔn beeeo auzikideen n ũ. Gbē kè āè be Yudanɔn n ũ bens̄o āɔ de à ũroonɔ, kè āɔ aduakekpe de Setān p̄o ũ, má d̄ɔ dian āè yā dimma nà.

¹⁰ Ñton v̄ia ke nawēa kè né kεεnεro. Ñ ma, Ibilisi é a gbēkenɔ ká kpésiaan, le à a ȳɔ à gwa, eé wée tāawa ai gurɔ kuri. Ñḡɔ náane v̄i ai ñ gá gao, mé auzenna kenne yàari ũ.

¹¹ Gbē kè swā v̄i à yā kè Luda Ninii e oo sɔsinɔne ma: Ga plaade é ĩa da gbē kè z̄i blèaro.

Pεgamumudeenɔ yā

¹² Ñ kē Pεgamumu sɔsi z̄irine: Mamɔma kè má f̄εeda lé nna kraplaplaaa v̄i, mámbe ma yā kèkii ò.

¹³ Má n kúkii d̄ɔ, guu kè Setān kiblekita kúmme. Ñ ma yā kūna, née lé sémaziro, baa gurɔ kè wà ma sèeda yāpurade Antipa dè n wétεn, guu kè Setān kún pì.

¹⁴ M̄ode má yā v̄inyo féte. Ñ gbēnɔ v̄i gwe kè āɔ Balamu yā kūna. Balamu pì bé à dà Balakinε à Isarailinɔ ḡaè à n dá tāa p̄obleen k̄ɔn p̄āpākenao.

¹⁵ Lemε dɔ n gbēnɔ v̄i gwe, āɔ Nikolaitānɔ yā kūna.

¹⁶ Beee yānzi ñ n̄ɔse lie. Tó née ke lero, mé m̄onzi tia mà z̄i kányo k̄ɔn f̄εedaa kè kú ma lén-o.

¹⁷ Gbē kè swā v̄i à yā kè Luda Ninii e oo sɔsinɔne ma. Mé gbē kè z̄i blè gba mana kè utena, mé à gba gbè puraa kè wà tó dufu kēa dɔ. Gbēke tó pì d̄oro, séde gbē kè má kpàa pì.

Tiatiradeenɔ yă

18 Ñ kē Tiatira sɔsi zիրine: Ma Luda Né kè ma wée de lán ténene bà bensõ ma gbá de lán mògotē bà, mámbe ma yă kèkii ò.

19 Má n yákenanɔ dõ, n yenzi, n ludanaanekena, n zíkēna kōn n menakenao. Má dõ dɔ kè yă kè nēe kee zāa maa de à káakupɔla.

20 Mòde má yă vīnyo. N nɔgbē Yezebeli kè à a zīnda diē annabi ũu gbà zé. Èe ma zòblerinɔ sāsāa èe daañne aõ pāpāa ke aõ taa pò ble.

21 Ma à gbà zé à nòse lie, mòde à yezi à a nòse lie à pāpākena tóro.

22 Ñ ma, mé kpázi mé tó gbē kè aõ pāpāa kèonɔ nawēa bíta e, tó aõce nòse lie wà à yă tòro.

23 Mé à ìbanɔ dede gagyāao, sɔsinɔ píngi é dõ ke mámbe mēè gbēnɔ laasuu kōn n swèo tàasi ke, mé fīa bo a baadene a yákenaa.

24 A Tiatira gbē kpaaa kè á yă pì kūnaro bensõ á yă kè wè be Setān asii bíta dōroonɔ, mé aso pānde diarero.

25 À ɔ didi yă kè á kūnaa ai màgõ gá su.

26 Gbē kè zì blè bensõ à yă kè má yezinɔ kūna ai a léa, mé à gba zé à iko vī boriinɔa.

27 Eé kí blerímma kōn mò gòo à n wíwi lán wè gū oroo wíwi nà, lán ma De ma gba zé nà.

28 Mé à gba gudɔna sɔsɔne dɔ.

29 Gbē kè swā vī à yă kè Luda Ninii e oo sɔsinɔne ma.

3

Saadideenɔ yă

¹ Ñ kē Saadi sɔsi zìrine: Mamɔma kè má Luda Nini mèn swεεplaaanɔ kŭna kɔn sɔsɔne mèn swεεplaaanɔ, mámbe ma yā kèkii ò. Má n yākenanɔ dɔ. Kuuna bēe tó bé à dɔmma, mɔde gèn n ũ.

² Ñ itē ke ñ gbē kè aɔ gònnεenɔ gba gbāaa ai aɔgɔ gá ga, zaake má è n yākee bɔezina ma Ludanero.

³ Beee yānzi yā kè ñ mà ben ñ sɔ ñ tó àgɔ dɔngu, ñgɔ kŭna ñ nòse lie. Tó nées itē kero, mé mónzi lán kpāi bà, négɔ gurɔ zaka kè mé mó dɔro.

⁴ Baa kɔn beeeo ñ gbēnɔ vī Saadi gwe féte kè aɔɔe ñ pókāsāanɔ gbāsī kpáro. Wé táa o ledɔ kɔn pɔ puraaɔ dana, zaake aɔ kà à lézī.

⁵ Len gbē kè zì blè égɔ pókāsā puraaɔ dana le. Mé à tó dɛdɛ wèndi takadan zikiro. Mé zεo ma De kɔn a malaikanɔ aε.

⁶ Gbē kè swā vī à yā kè Luda Ninii e oo sɔsinɔne ma.

Filadεlfiadeenɔ yā

⁷ Ñ kē Filadεlfiā sɔsi zìrine: Mamɔma kè má kú madona yāpuradee ũ, kè má Dauda mònε kŭna, kè mεè zé wē gbēke è fɔ à tataro, kè mεè zé tata gbēke è fɔ à wēro, mámbe ma yā kèkii ò.

⁸ Má n yākenanɔ dɔ. Ñ ma, ma zé wènnε n aε, gbēke é fɔ à tataro. Baa kè n gbāa bítaro, ñ ma yā kŭna nées lé sémaziro.

⁹ Setān aduakekpe gbē kè aɔè ñ zīnda die Yudanɔ ũ bensɔ aɔɔ de à ũroonɔ, mé tó εgedee pìnɔ mó wà kúenne, aɔé dɔ kè má yenzi.

¹⁰ Zaake ñ yā kè má dienne kŭna n fɔ n mēna, mé n bɔ nawēa kè èe mɔɔ anduna píngia guu le à gbē kè aɔɔ kú tɔtεanɔ lé à ñ gwa.

11 Mé mó tia. Ngõ pò kè nĩ vĩ kũna gbãa, le gbẽke tón n láada símmaro yǎnzi.

12 Mé gbẽ kè zĩ blè ke ma Luda kpé wesagba ũ. Eé bọ zikiro. Mé ma Luda tó kēa kōn ma Luda wéte Yerusalemu dufu kè eé pita bōna à kiia zaa musu tó kōn ma tó dufuo.

13 Gbẽ kè swā vĩ à yā kè Luda Ninii e oo s̄sin̄n̄e ma.

Laodiseadeen̄o yǎ

14 N̄ kē Laodisea s̄si z̄irine: Mam̄ma Aami, s̄eda náan̄de yāpuraa kè má de pò kè Ludaa k̄en̄o m̄idee ũ, m̄ambe ma yā k̄ekii ò.

15 Má n yāken̄an̄o d̄s̄. N̄ ȳīro bens̄o n̄ w̄āro. Má yezi nḡõ ȳī kes̄o w̄āa.

16 Lán n̄ lóḡob̄ḡo n̄a, n̄ w̄āro, bens̄o n̄ ȳīro, mé n̄ pisim̄e.

17 Neè be ɔ̄de auzikidee kè p̄oke nii v̄īroon n̄ ũ. N̄ d̄s̄ kè gbẽ p̄a b̄ũu baakeri w̄endade takaaside v̄ian n̄ ũro.

18 M̄ée lé daamma n̄ vura baasana lú ma kiia, le n̄ ke ɔ̄dee ũ. N̄ p̄ókās̄a puraa lú n̄ da, le n̄ n̄ b̄ũuk̄ee ute n̄ b̄o w̄ín. N̄ w̄ée ēz̄ē lú n̄ k̄a n̄ w̄een̄ le n̄ guu e.

19 M̄eè kp̄āk̄ē gbẽ kè má yeñzin̄ozi mà n̄ tòto ke. Beee yǎnzi, n̄ aña ke n̄ n̄s̄e lie.

20 À gwa, má zena kp̄eele m̄ée gbá lee. Tó gbẽ ma kòto mà, ben à zé w̄ēm̄e, mé ḡẽ mà pò bleo eé blem̄ao.

21 Mé gbẽ kè zĩ blè gba zé à v̄ēmao ma k̄itaa, lán mapi ma zĩ blè ma v̄ēe kōn ma Deo a k̄itaa n̄a.

22 Gbẽ kè swā vĩ à yā kè Luda Ninii e oo s̄sin̄n̄e ma.

4

Dɔnzikɛna Ludanɛ zaa musu

¹ Beee gbɛra ma zé è wɛna ludambɛ. Ben ma kòto kè má mà káaku lán kākāki'ɔ̀ bà mà dɔ̀ à bè: Ñ mɔ̀ kè, mé yā̀ kè eé mɔ̀ beee gbɛraa ɔ̀ɔ̀annɛ.

² Gwe gɔ̀ɔ̀ Luda Nini m̀ma, ben ma kíblekita è ludambɛ gwe, gbɛ́kee vɛ́ɛa.

³ Gbɛ́ kè vɛ́ɛna pì e té kɛɛ lán gbè bèɛdee kè wè be dayamɔ̀ bà kesɔ̀ kaanelia. Ludambɛfɛ́ɛdaa liga k̀ta p̀zi, à í dɛ lán lál'i taka bà lán emɛradi bà.

⁴ Kíblekita m̀n baro awɛɛsiigɔ̀ɔ̀nɔ̀ɔ̀ ligazi, gbɛ́nsi gɔ̀ɔ̀n baro awɛɛsiigɔ̀ɔ̀nɔ̀ɔ̀ vɛ́ɛvɛ́ɛna báa p̀nɔ̀a. Aɔ̀ pɔ̀ puraa dadana, aɔ̀ vura f̀ura kukuna.

⁵ Lou e pii èe bɔ̀ɔ̀ k̀ta p̀i kiia, èe p̀tāa èe v̄i. Fitia nana k̀ta p̀i aɛ m̀n swɛɛplaa, aɔ̀mbe Luda Nini m̀n swɛɛplaaanɔ̀ ũ.

⁶ Dígi kú k̀ta p̀i aɛ lán ísaa bà, èe té kɛɛ lán gbèdigi bà.

Pɔ̀ bɛ́ɛ m̀n siigɔ̀ɔ̀nɔ̀ɔ̀ liga k̀ta p̀zi k̄ik̄i. Wɛ́ɛ f̄if̄im̄ma kpɛɛ k̄ɔ̀n aɛo.

⁷ Pɔ̀ bɛ́ɛ p̀nɔ̀ káakupɔ̀ dɛ lán músu bà, à plaadee dɛ lán zùswaree bà, à aagɔ̀dee uu dɛ lán gbɛ́ntee uu bà, à siigɔ̀dee dɛ lán kúu kè èe v̄iaa bà.

⁸ Pɔ̀ bɛ́ɛ m̀n siigɔ̀ɔ̀ p̀nɔ̀ baade dèbe v̄i m̀n swɛɛdodo. Wɛ́ɛ f̄if̄i n̄ dèbe p̀nɔ̀a à guu k̄ɔ̀n à kpɛɛo. Fāantɛ k̄ɔ̀n gwāav̄io aɔ̀ègɔ̀ bee yāana sai:

Kúadona, kúadona, kúadona,
Dii Luda Gbāapingide.

Ñ kuu yā, ñ kuu tia, bensɔ̀ néɛ suu.

⁹ Gurɔ̀ kè pɔ̀ bɛ́ɛ m̀n siigɔ̀ɔ̀ p̀nɔ̀ gbɛ́ kè vɛ́ɛna k̀taa kè ègɔ̀ kuu gurɔ̀ p̀ngi p̀i tɔ̀ kpà, aɔ̀ bèɛ l̀nɛ aɔ̀ à sáabu kpà,

10 gběnsi g̃ɔn baro awɛɛsiig̃ɔ pìnɔ è daɛdaɛ à aɛ wà d̃ɔnzi kenɛ, aɛ è n̄ fùra gogo wà káɛ k̄ita p̄i aɛ aɔ be:
 11 Dii wa Luda, n ka wà n tó kpá,
 wà bèɛ k̄ɔn gb̄aaao d̄ɔnnɛ,
 zaakɛ n p̄ó p̄íngi kè,
 aɔ kena k̄ɔn n̄ kuunao né n p̄ɔyezinaɛ.

5

S̄anɛ B̄ɔrɔ k̄ɔn takada kokonao

1 Ben ma takada kokona è na gbě kè v̄ɛna k̄ita p̄i ɔplan, wà yá k̄ɛa aɛ k̄ɔn kp̄ɛɛo p̄íngi, wà à lé k̄ùk̄ù k̄ɔn k̄áɛ'ɔ l̄ɛo swɛɛplaaao.

2 Ben ma malaika gb̄aadeɛ è, èe kp̄àakpa keɛ k̄ɔn kòto gb̄aaao à bè: Dé bé à kà à k̄áɛ'ɔ k̄ɛnɔ gogo à takada kè poroo?

3 M̄ɔde gběkeɛ kú ludambɛ ke t̄ɔt̄ɛa ke t̄ɔt̄ɛ ḡíɹi kè eé f̄ɔ à takada p̄i poro à gwaro.

4 Ma ɔɔ d̄ò maamaa, zaakɛ wèe gběke e kè kà à takada p̄i poro à gwaro.

5 Ben gběnsi pìnɔ doke bèmɛ: N̄ton ɔɔ d̄ɔro. N̄ gwa, Yuda bori Músu kè de Dauda kpata kè p̄ito pà Kína ũu z̄i blè. Àmbe eé f̄ɔ à k̄áɛ'ɔ mèn swɛɛplaaa pìnɔ gogo à takada p̄i poro.

6 Ben ma S̄anɛ B̄ɔrɔ è zena k̄ita p̄i saɛ k̄iik̄i p̄ó b̄ɛɛ mèn siig̃ɔ pìnɔ k̄ɔn gběnsi pìnɔ té. À de lán wà à kòto kpà bà. À koba v̄i mèn swɛɛplaa k̄ɔn wéɛo mèn swɛɛplaa. Luda Nini mèn swɛɛplaaa kè à n̄ z̄i anduna gu p̄íngian̄on gwe.

7 À gàa à takada p̄i s̄i gbě kè v̄ɛna k̄ita p̄i ɔɹi.

8 Kè à takada p̄i s̄i, ben p̄ó b̄ɛɛ mèn siig̃ɔ pìnɔ k̄ɔn gběnsi g̃ɔn baro awɛɛsiig̃ɔ pìnɔ k̄ùekue S̄anɛ B̄ɔrɔ p̄i aɛ. Aɔ baade m̄ɔrɔ k̄úna k̄ɔn vura zubɔ

kè tuaetiti kán à pàò. Tuaetiti pì né Luda gbě̀nɔ aduakenanɔmɛ.

⁹ Aǎ lè dufu sì wèe bee:

N ka ò takada pì sí ò kǎɛ'ò pìnɔ gogo,

zaakɛ wà n dɛ,

n gbě̀nɔ bò Ludanɛ kǔn n aruo

bori pínɡi guu, boriyǎ pínɡi guu,

gbě́ pínɡi guu, b̀̀su pínɡi guu.

¹⁰ N ń kpá kpatan,

aǎ gǔ wa Luda gbàgbārinɔ ũ,

aǎégǔ kí blee tɔtɛa.

¹¹ Ben ma malaikanɔ è ligana kíta pizi kǔn pò bɛɛ

pìnɔ kǔn gbě̀nsi pìnɔ paripari, aǎ parii kà b̀̀rɔ

ũgbangba, weé fɔ wà ń lé d̄̀ro. Ma ń k̄̀i mà,

¹² aǎ bè kǔn kòto gbāaaɔ:

Sānɛ B̀̀rɔ kè wà dè kà

wà iko d̄̀nɛ kǔn auzikio

kǔn ɔ̀nd̄̀ɔ kǔn gbāaaɔ kǔn b̀̀ɛɛɔ,

wà à sáabu kpá, wà à tó kpá.

¹³ Ben pò kè Ludaa kè musu kǔn tɔtɛɔ kǔn tɔtɛ ḡ̀iz̄̀ɔ

kǔn ís̄̀iaa guuo pínɡi, pò kè kú baama pínɡinɔ, má mà

aǎ bè:

Wàgǔ b̀̀ɛ kǔn gbāaaɔ d̄̀

gbě́ kè v̄̀ɛna kitaanɛ

kǔn Sānɛ B̀̀rɔɔ,

wégǔ ń sáabu kpaa,

wàgǔ ń tó kpaa gurɔ pínɡi.

¹⁴ Pò bɛɛ mèn siiḡ̀ɔ pìnɔ bè, aami. Ben gbě̀nsi pìnɔ

d̄̀ɛdaɛ wà d̄̀nzi k̄̀nɛ.

6

Kǎɛ'ogogona

1 Má è Sǎne Bòrɔ kǎe'ɔ mèn swεεplaaa pìnɔ káakupɔ gò. Ben má mà pò bɛε mèn siigɔɔ pìnɔ doke yǎ ò lán lapatana bà à bè: Ñ mól!

2 Ben ma sɔ puraa è, gbɛ kè dia sá kǔna. Wà kífura kùne, ben à bò zǐbleri ũ, le à gá zǐ ble.

3 Kè Sǎne Bòrɔ kǎe'ɔ plaadee gò, má mà pò bɛε plaadee bè: Ñ mól!

4 Sɔ pǎnde bò dɔ, à de tɛε zónzon. Wà gbɛ kè dia gbà zé à aafia sí andunaa, le gbɛnɔ kɔ dede. Wà fɛeda isi kpàa.

5 Kè Sǎne Bòrɔ kǎe'ɔ aagɔdee gò, má mà pò bɛε aagɔdee bè: Ñ mól! Ben ma sɔ siaa è, gbɛ kè dia zaka kǔna.

6 Ma kǐi mà lán gbɛntee kòto bà, à bò pò bɛε mèn siigɔɔ pìnɔ té à bè: Ése zaka lé don gurɔ do zǐ ɔ ũ. Gbado zaka lé aagɔn gurɔ do zǐ ɔ ũ. Ñton tó kù líno kɔn geepi líno yakaro.

7 Kè Sǎne Bòrɔ kǎe'ɔ siigɔdee gò, ma pò bɛε siigɔdee kòto mà à bè: Ñ mól!

8 Ben ma sɔ pufau è, gbɛ kè dia tón Gaa, Gèwǎa tézi. Wà n gbá zé aɔgɔ iko vǐ anduna gbɛnɔ leo siigɔdeea, aɔ n dede kɔn zǐo kɔn dekaao kɔn gagyǎao kɔn nòbo pǎsɔnɔ.

9 Kè Sǎne Bòrɔ kǎe'ɔ sɔɔrodee gò, ma gbɛ kè wà n déde Luda yǎ ona kɔn Yesu sèedakenao yǎnzi gèwǎadeenɔ è tuaetikpatakii gǐzǐ.

10 Aɔ wii gbáaa lè wà bè: Dii kè kú adona yǎpurade, bɔren né yǎkpae ke kɔn gbɛ kè aɔ kú tɔɔteanɔ n wa dena gɛε boǐmaa?

11 Ben wà utagyaba puraa dàda n baadenε, wà bènnε aɔ mena fète ai n Yesu zòbleri daaa kè weé n

dede lán ní bàno lé gá káo.

¹² Kè Sãne Bòro kãe'ò swedodee gò, má è tóte nìgãniḡã pãsípãsí, ɔfãntẽ sia kù níginigi lán bisa kè wà dà òsin bà, mɔvura tẽa kù lán aru bà mámmam.

¹³ Soṣoneno bò ludambe aṣ kwè tóte lán zàga'ia è líbe ísi woro nà.

¹⁴ Ludambe kèkõa à kòkokoko lán pè bà. Kpíino kõn ísia luanno sòki kpà píngi.

¹⁵ Anduna kínano kõn kpatablerinõ kõn soza gbẽnsinõ kõn auzikideenõ kõn gbãadeenõ kõn gbẽ píngio zòno ke wẽenenõ ùte gbèwweenõn kõn gbèkotoonõ.

¹⁶ Aṣ wíi gò dɔ:

Kpíino kõn gbènõ à dawala,
à wa ute gbẽ kè vèena kítaane,
à wa sí Sãne Bòro pɔfẽa.

¹⁷ Zaake aṣ pɔfèpitammaguro ìsi kà. Dé bé eé fṣ à bɔn?

7

Sèedakena Luda zòblerinõ

¹ Beee gbera ma malaika gṣon siigṣonõ è zezè anduna gooda siigṣonõa, aṣ baade a gooda ìa kùna, lè ìa tón vu tóte ke ísiaa ke lí kearo yãzi.

² Ben ma malaika pãnde è, à bò à fèe ɔfãntẽbɔe kpa, à Luda Wèndide sèedakẽbõ kùna. À lé gbãaa zù malaika gṣon siigṣõ kè wà ní gbá zé aṣ tóte kõn ísiaao yaka pìnzì

³ à bè: Àton tóte ke ísiaa ke líno yakaro ai wà sèeda ke wa Luda zòblerinõ mì'aenõa.

4 Ben wà gbě kè wà sèeda pì kèr̀mmano lé òme, aǎ gǔon boro baswεεplaa awεεsiigǔme. Aǎ b̀ Isaraili bori píngi guu:

5 Yuda boriinɔ gǔon boro kuri awεεplaa,
Rubeni boriinɔ gǔon boro kuri awεεplaa,
Gada boriinɔ gǔon boro kuri awεεplaa,

6 Asa boriinɔ gǔon boro kuri awεεplaa,
Nafatali boriinɔ gǔon boro kuri awεεplaa,
Manase boriinɔ gǔon boro kuri awεεplaa,

7 Simεo boriinɔ gǔon boro kuri awεεplaa,
Levi boriinɔ gǔon boro kuri awεεplaa,
Isaka boriinɔ gǔon boro kuri awεεplaa,

8 Zεbuluni boriinɔ gǔon boro kuri awεεplaa,
Yusufu boriinɔ gǔon boro kuri awεεplaa,
Beyāmi boriinɔ gǔon boro kuri awεεplaa.

Bori píngi kakǎana ludambe

9 Beee gbera ma gbēnɔ è paripari, weé fǔ wà n lé doro. Aǎ b̀ bùsu píngi guu, bori píngi guu, gbě píngi guu, boriyā píngi guu. Aǎ zεzεna kíblekita kǎn Sāne Boro aε. Aǎ utagyaba puraa dadana, kpakpa lánɔ nana n ɔzǐ.

10 Aǎ wii gbāaa lε wèe bee:
M̄sina è bɔ wa Luda kè v̄εena k̄taa
kǎn Sāne Boro k̄iame.

11 Malaikanɔ zεzεna wà liga k̄ta kǎn gbēnsinɔ kǎn pǔ b̄ε m̄n siigǔonzi n píngi, ben aǎ k̄ekue k̄ta p̄i aε wà d̄onzi kè Ludane

12 wà bè:
Aami! Wa Luda bé à tǔ v̄i kǎn gakuio
kǎn ̄nd̄ɔo kǎn sáabuo kǎn b̄εo
kǎn ikoo kǎn gbāaao guro píngi. Aami!

13 Ben gbēnsi pìno doke ma la à bè: Dénon gyabapuradari kèno ũu? Aõ bò máme?

14 Ma bène: Baa, ríbe ní dõ. Ben à bème: Gbē kè aõ bò wéetamma bíta guunome. Aõ ní utagyaba pìno pìpi Sāne Bòro aru guu à pura kù.

15 Beee yānzin aõ kú Luda kíta aezīzi, aõe dozi a kpén fāantē kōn gwāavio. Gbē kè vēena kítaa pì é a kuta kúnla.

16 Nōaa ke ímii é ní de zikiro, ofāntē é ní léro, guu é wārmāro,

17 zaake Sāne Bòro kè kú kíta pì gura súusu é ke ní Dāri ũ,
eé dōne ae ai í wèndide bōkiia,
Luda é gbasa à ní wéé'i gogoíne píngi.

8

Kāe'õ swēplaade gona

1 Kè Sāne Bòro kāe'õ swēplaadee gò, ludambēe kè kítikiti lán minti baaakuri taka bà.

2 Ben ma malaika gōon swēplaaa kè aõègõ zezena Luda aeno è, wà kākāki kpàmma mèn swēplaa.

3 Ben malaika pānde mò à zè tuaetikpatakii kè wà pì kōn vuraõ sae, à tésibo kè wà pì kōn vuraõ kūna. Wà tuaetiti kpàa bítabita, le à kakōa kōn Luda gbēno píngi aduakenano à kpata, ben à kpàta kiblekita ae tuaetikpatakii pì.

4 Ben tuaetiti tésukpe kōn Luda gbēno aduakenano fēe malaika zī Luda ae.

5 Ben malaika pì tésibo sè, à té sio tuaetikpatakii à pà, ben à zù toote. Lou e vīi, èe pūtāa èe pii, ben toote nìgānigā.

Kakaki mèn swēplaaano pena

⁶ Malaika g̃ɔn swɛɛplaaa kè aɔ kākāki mèn swɛɛplaa kūna pìnɔ à pɛna soru kè.

⁷ À káakudee a kākāki pè, ben wà loughɛ k̃n téo kakōana k̃n aruo kù tɔɔtea. Tɔɔte leo aagōdee té kù, línɔ leo aagōdee té kù, sè ísi té kù míomio.

⁸ Malaika plaadee a kākāki pè, ben pó tédee bò à sì ísiaan lán kp̃ii bíta bà. Ísia leo aagōdee lì aru ũ,

⁹ ben ísia pó b̃ɛnɔ leo aagōdee g̃aga, góro'itɛnɔ leo aagōdee yàka.

¹⁰ Malaika aagōdee a kākāki pè, ben sɔsɔne bíta kè èe té k̃u lán s̃ɛte bà bò ludambe à l̃ɛ à dà swaanɔ k̃n bianɔ leo aagōdeela.

¹¹ Sɔsɔne p̃i tón sɛwɛɛ. Í leo aagōdee lì sɛwɛɛ ũ, ben gb̃ɛ kè aɔ í p̃i mìnɔ g̃aga pari à kyàkyā yānzi.

¹² Malaika siigōdee a kākāki pè, ben wà ɔfānt̃ɛ leo aagōdee lè k̃n mɔvura leo aagōdeeo k̃n sɔsɔnenɔ leo aagōdeeo, lɛ aɔ leo aagōde sia k̃u yānzi. Ben fāant̃ɛ leo aagōdee g̃ɔ gupuraa sai, lɛn à dɛ lɛ gwāaṽi dɔ.

¹³ Ben ma kúu è èe ṽiaa musumusu. Má mà à wii gbāaa lè à bè: Wāiyoo, wāiyoo, wāiyoo gb̃ɛ kè aɔ kú tɔɔtɛnɔ malaika g̃ɔn aagō kè aɔ g̃ɔ pìnɔ kākāki'ɔ kè eé bɔ yānzi.

9

¹ Malaika sɔɔrodee a kākāki pè, ben ma sɔsɔne è à bò ludambe à l̃ɛ tɔɔte. Ben wà g̃ɛwāa w̃ɛ zòoto m̃nɛ kp̃aa,

² ben sɔsɔne p̃i G̃ɛwāa w̃ɛ zòoto p̃i zé w̃ɛ. Tésukpɛ b̃n lán m̃ɔdatɛ bíta tésukpɛ bà, ben g̃ɛwāa w̃ɛ p̃i tésukpɛ ɔfānt̃ɛ sia kù, guu kè sí níginigi.

³ Sutēno b̀̀e tésukpe pì guu aõ dà t̀̀otela. Wà n̄ gbá gbáaa lán anduna swĩno gbáaa bà.

⁴ Wà b̀̀enne aõton ãa da s̀̀earo ke lá ke lí ke, séde gbẽ k̀̀e aõ Luda s̀̀eda v̄ĩ n̄ m̀̀'aearooᵋ.

⁵ Ẁ̀e n̄ gba zé aõ gbẽno d̀̀edero, m̀̀ode aõé wāwā kpáńzi ai m̀̀o s̀̀oᵋromε. Aõ wāwāa de lán swí gbẽpana wāwāa bàme.

⁶ Gurᵋ beeenᵋa gbẽno é gaa wete, aõé ero. Ga nii é n̄ de, m̀̀ode gaa é bàa léńne.

⁷ Sutē p̄inoᵋ de lán s̄ k̀̀e n̄ sorumi mà k̄on z̄iono bà. Aõ p̄oke kukuna lán vura f̀̀ura bà, aõ uu de lán gbẽntee uu bà.

⁸ Aõ m̀̀ikā v̄ĩ gbàagbāa lán noᵋgbẽ m̀̀ikā bà, aõ swaanᵋo v̄ĩ lán músu swaa bà.

⁹ Aõ k̀̀use de lándõ aõ m̀̀ò uta dadana bà, aõ d̀̀ebe k̄ĩ d̀̀o lán goro parii k̀̀e s̄noᵋo e gáεε z̄ĩ guu k̄ĩ bà.

¹⁰ Aõ vlāa v̄ĩ k̄on kào lán swí p̄o bà. Aõ gbáaa kú n̄ vlāa p̄inoᵋ, le aõ ãa dao gbẽnoᵋa ai m̀̀o s̀̀oᵋo.

¹¹ G̀̀ewāa ẁ̀e z̀̀oto malaika p̄in̄ n̄ k̄ina ũ. K̄on Eberu yāo à t̄on Abad̄õ. K̄on Giriki yāo s̄ Ap̄l̄iõ.

¹² W̄aiyoo káakupᵋo g̀̀ete, m̀̀en plaaanᵋo e m̀̀o à kpeε d̀̀o.

¹³ Malaika swεedodee a kākāki p̀̀e. Ma k̀̀oto mà à b̀̀o Luda ae tuaetikpatakii k̀̀e wà p̄i k̄on vuraᵋo koba siiḡᵋᵋoᵋo kpa.

¹⁴ À bè malaika swεedodee k̀̀e kākāki k̄unanε: N̄ malaika ḡᵋᵋᵋᵋoᵋo siiḡᵋᵋᵋo k̀̀e aõ yiyina swadaa k̀̀e ẁ̀e be Yuflati saeno poro.

¹⁵ Ben à malaika ḡᵋᵋᵋᵋoᵋo siiḡᵋᵋᵋo k̀̀e wà n̄ soru k̀̀e ẁ̀e beee m̀̀o beee gurᵋ beee gurᵋ zaka beee yānzino p̀̀oro, le aõ gbẽnteenᵋo leo aaḡᵋᵋᵋoᵋo deede yānz̄i.

16 Wà soza s̄deeno pari lé òme, āo ḡoṅ miliṣ wàa dome.

17 Wéegupu'ena pì guu lán ma s̄ pìṅ k̄n n̄ òrìṅ è n̄n yè: Āo m̄o utano dadana t̄e lán té bà, búgu lán bulu bà, kpà'ikpa'i lán ɔf̄ant̄gb̄o bà. S̄ pìṅ mì de lán músu mì bà. Té k̄n t̄esukpeo k̄n ɔf̄ant̄gb̄o e b̄o n̄ lén.

18 Kisia mèn aaḡo k̄n, té k̄n t̄esukpeo k̄n ɔf̄ant̄gb̄o k̄ è b̄o n̄ lé guuo bé à gb̄enteeno leo aaḡodee d̄e.

19 Zaake s̄ pìṅ gb̄aaa kú n̄ lé guu k̄n n̄ vl̄ao d̄. Āo vl̄aa de lán ml̄è bà, āo mì v̄i k̄ āè ìa dao gb̄eṅa.

20 Gb̄e kpaaa k̄ āo gaga kisia pìṅ musuroono e n̄se lie wà p̄ k̄ āo k̄ ȳa tòro. Āo kpé wèe kuε t̄aanoε k̄n p̄ k̄ āo k̄ k̄n vuraο k̄n kondogio k̄n m̄ogot̄e k̄n gb̄e k̄n lío. P̄ pìṅ è guu ero, āè ȳa maro, āè t̄aa o s̄ro.

21 Āo n̄se lie wà n̄ gb̄edena tòro ke ā p̄dammana ke ā p̄p̄ak̄ena ke ā kp̄ai'ona.

10

Malaika k̄n takada porona néngoo

1 Ben ma malaika gb̄aade p̄nde è, à b̄o ludambe èe p̄taa. Ludambe luguu ligazi, ludambef̄eēdaa kú à mìla. À uu de lán ɔf̄ant̄e bà, à gb̄ano de lán t̄ene bà.

2 À takada néngoo k̄e porona k̄na. À a gb̄a ɔplaa z̄e ís̄iaa, à a gb̄a ɔze z̄e t̄otea.

3 À wii gb̄aaa lè lán músu p̄t̄ana bà. K̄e à wii lè, lapatana mèn sw̄eplaaano ȳa ò.

4 K̄e lapatana mèn sw̄eplaaa pìṅ ȳa ò le, má yezi mà k̄e takada guu, ben ma k̄to mà, à b̄o ludambe à

bè: Ñgõ yǎ kè lapatana mèn swεεplaaa pìnɔɔ ò kūna asii guu, ñton kēro.

⁵ Malaika kè má è zena ísia kōn tɔɔteo pì a ɔplaa sè à dò musu,

⁶ ben à sì kōn Luda kè kuu gurɔ píngio kè musu kōn tɔɔteo kōn ísiaao kè kōn pò kè kú ñ guunɔ píngi à bè: Eé gí kε dɔro.

⁷ Malaika swεεplaade kākāki pégurɔɔ zī, tó èe mɔɔ pé, Luda pɔyezi kè utena é kε, lán à à baaru kpà a zɔ̀bleri annabinɔne nà.

⁸ Ben ma kòto kè má mà à bò ludambεε pì mà dɔ à bè: Ñ gá ñ takada kè porona à na malaika kè zena ísia kōn tɔɔteo ɔzī sí.

⁹ Ben ma gaa malaika pì kiia ma bène à takada néngo pì kpàma, ben à bème: Ñ sí ñ só. Eégõ nna n lén lán zó bà, mɔde eé gí n sɔrɔɔzi.

¹⁰ Ben ma takada néngo pì sì malaika pì ɔzī má sò. À kè nna ma lén lán zó bà. Kè má mò, à gí ma sɔrɔɔzi.

¹¹ Ben wà bème mà annabikεyǎ o dɔ maamaa boriinɔ kōn bùsunɔ kōn boriyǎnɔ kōn kínanɔ yǎ musu.

11

Sèedade gõn plaaanɔ

¹ Ben wà kàba kpàma pɔyɔ̀bɔ ũ wà bème: Ñ fε ñ Luda kpé yɔ kōn à gbāgbākiiio, ñ dɔnziri kè aɔ kú gweenɔ naro.

² Ñ à ua tó, ñton yɔro, zaake wà kpà boriinɔame. Aǎé kèse péεεε Luda wétεdaaa ai mɔ baplaa awεεplaa.

³ Mé ma sèedade g̃ɔn plaaano gba zé ã annabikɛyā o gurɔ wàa swɛɛdo k̃n baaag̃ɔo pì guu pɔsia utano dadana.

⁴ Gbē p̃ino kù lí mèn plaa k̃n dabu mèn plaaa kè zena anduna Dii aeno ũ.

⁵ Tó gbē e wetɛɛ à ĩa dar̃ma, té é bɔ n̄ lén à n̄ ibɛɛ p̃ino kpáta. Len gbē kè èe wetɛɛ à ĩa dar̃ma é ga le.

⁶ Ão ludambe zé tatana gbāa vī, le lou tón ma gurɔ kè ãoɛ annabikɛyā ooro yānzi. Ão í liena aru ũ gbāa vī do. Ãé kisia bori s̃anda p̃ingi kpá andunazi gurɔ kè ão yezia.

⁷ Tó ão n̄ sèedadekena yāa, n̄bɔ p̃asī kè è bɔ gèwāa wèe zòoto guu é z̃i kányo à z̃i blẽma à n̄ dede.

⁸ Ão gèno ég̃o kaena wétɛdaa kè wà n̄ Dii pà lía zédaa guu. Yáasi guu wè wétɛdaa pì sísi Sɔd̃mu ke Igipiti.

⁹ Gbē p̃ingi k̃n bori p̃ingio k̃n boriyā p̃ingio k̃n b̃usu p̃ingi gb̃eno é n̄ gèno gwagwa ai gurɔ aag̃o k̃n a kusuo, ãé we wà n̄ ṽiro.

¹⁰ Gbē kè ão kú tɔtɛano é p̃onnaa ke ãé z̃ibaa ke ãé gba dak̃ne, kè annabi g̃ɔn plaaa kè wāwāa kp̃anzi p̃ino g̃aga yānzi.

¹¹ Gurɔ aag̃o k̃n a kusuo pì gbera Ludaa tò wesa wèndidee gèngu, ben ão f̃ɛɛ wà zè. Ṽia gbē kè ão n̄ éno kù maamaa.

¹² Ben annabi p̃ino kòto gbāaa mà à b̃o ludambe à bène: À f̃ɛɛ à mó kè. Gurɔ kè ão ibɛɛno wée f̃im̃ma, ben ão f̃ɛɛ wà tà musu ludambe luguu guu.

¹³ Z̃i beea tɔtɛ n̄g̃anigā p̃as̃ip̃as̃i, wétɛdaa pì leo kuridee gbòro, ben g̃ɔn b̃oro swɛɛplaaano g̃aga tɔtɛnig̃anig̃ana pì guu. Ṽia gbē kpaaano kù, ben ão bèe lì Luda Musudenɛ.

14 Wāiyoo plaadee gète, à aagõdee e kaa sa.

Kakaki swεεplaade pena

15 Malaika swεεplaadee a kākāki pè. Kòto gbāaano bò ludambe wà bè:

Anduna kpata gǝ wa Dii pó ũ
kǝn kína kè à kào,
eégõ kí blee guro píngi.

16 Gbēnsi gǝon baro awεεsiigǝo kè aǝo vεεvεena n
kìtaa Luda ae pìnò kùekuε aǝ dǝnzi kènε

17 wà bè:

Dii Luda Gbāapingide
kè n kuu yā bensō n kuu ai tia,
wa n sáabu kè,
zaake n bǝ kǝn n gbāa bítaome,
gbasa n na kíblena.

18 Boriino pǝ fǝ,

ben n pǝfǝ pìtaríma.

N yākpaεkena kǝn gèwāadeeno guro kà.

Né fīa bo n zǝbleri annabinǝne
kǝn n gbē kè aǝoε vīa kεennεεno,
né féte gbēnsi,

né andunaderino dεdε.

19 Ben wà Luda kpé kè kú musu wè, ben wà Luda bà
kuunańyo àkpati è à guu. Lou e pii, èε vīi, èε pūtāa.
Tǝoε nìgānigā, lougbe pāsī kwè.

12

Nǝgbē kǝn kwā isio

1 Ben ma wéε sì sèda bíta bǝnsaεε ludambe.
Nǝgbē kee ǝfántē yina bisa ũ, mǝvura kú à gbá gǝzī,
à sǝsǝne mèn kuri awεεplaaano kuna kífura ũ.

2 À nòsina, ben nòwāwāa fēea, èe né'iwāwā wii lēe.

3 Ben ma wée si pò pāndele ludambe sèeda ũ. Kwā isi tēa zónzon kú gwe, à mì mèn swēēplaa, à koba mèn kuri. À kífura mèn swēēplaaanɔ kukuna.

4 À sɔsɔnenɔ leo aagɔdee wòro ludambe kɔn a vlāao à kwèe tɔɔte, ben à mò à zè nɔgbē kè yezi à né ii pì ae, le à e à né kè eé ii pì só yānzi.

5 Ben nɔgbē pì négɔgbē kè eé kí ble bori píngia kɔn mò gòo ì. Ben wà né pì sè wà tàò Luda kɔn a kítao kiia.

6 Nɔgbē pì bàa lè à tà sèn, guu kè Ludaa kèkene, le wà à gwa guro wàa swēedo kɔn baaagɔo guu.

7 Ben zì fēe ludambe, Mikaeli kɔn a malaikanɔ zì kà kɔn kwā pìo, kwā kɔn a ìbanɔ zì kànyo.

8 Ben aɔ gbāaa kēsā, aɔe vēekii e ludambe dɔro.

9 Wà pè kwā isi pìà wà à bò. Àmbe mlè zii kè wè be Ibilisi ke Setān, anduna píngi sāsāri ũ. Wà à bò wà zù tɔɔte kɔn a ìbanɔ ledò.

10 Ben ma kòto gbāaa mà ludambe à bè:

Wa Luda zì blè sa,

à gbāa kɔn à kpatao bò gupuraa,

à iko kpà kí kè à kàa.

Zaake wà pè yādimmaria wà à bò.

Àmbe ègɔ wa gbēnɔ yakaa wa Ludane fáantē kɔn gwāavío.

11 Wa gbēnɔ zì blèa kɔn Sāne Bòro aru gbāaao kɔn n sèedadekeyāo.

Aɔ gì n wèndizi ai aɔ gàa gào.

12 Beee yānzi amɔa kè á kú ludambēenɔ à pɔnnaa kē.

Wāiyoo tɔɔte kɔn ísiaao,

zaake Ibilisi pìtaawa kǒn pǒfě bítaome,
kè à dǒ kè gurɔɔ kè gǔare kpáaro yǎnzi.

¹³ Kè kwǎ è wà a zu tɔtɛa, ben à pèe nɔgbě kè à négǔgbě ì pìzi.

¹⁴ Ben wà kúu bíta dèbe mèn plaaa kpà nɔgbě pìà, le à vīa à ke zǎ kǒn mlè pìo, à tá guu kè wà kèkɛne sèn, le wà à gwa gwe wè aagǔ kǒn a kusuo.

¹⁵ Mlè pì í pìsi nɔgbě pì kpɛɛ lán swaa bà, le ísǒ e à à sé,

¹⁶ ben tɔtɛ nɔgbě pì mì sì, à a lé wè à í kè bò kwǎ lén pì mì.

¹⁷ Ben kwǎ pì fě nɔgbě pìzi, à gàa zǐ ká kǒn à borii kè aǒ gǔnɔ, gbě kè aǒ Luda yǎ kè Yesu à sèeda kè kúnano.

¹⁸ Kwǎ pì zɛna ísia léa.

13

Nòbɔ pāsī mèn plaaans

¹ Ben ma nòbɔ pāsī è èe bɔɔ ísīaa pì guu, à mì mèn swɛɛplaa à koba mèn kuri. Koba mèn kuri pìnɔ kífura kukuna. Dɔkɛna kǒn Ludao tó kèna à mì pìnɔa.

² Nòbɔ pāsī kè má è pì bò lán gbèka bà, à ɔɔ pāsī maamaa. À lé de lán músu lé bà. Kwǎ a gbāaa kpàa kǒn a kiblekitao kǒn a iko bítao.

³ À mì pìnɔ doke de lán wà à kari kè ai à kà gana bà, ben à bò pì yǎa. À yǎ bò anduna gbě píngi sae, ben aǒ tèzi.

⁴ Ben aǒ dɔnzi kè kwǎ pìne, kè à a iko kpà nòbɔ pāsī pìà yǎnzi. Aǒ dɔnzi kè nòbɔ pāsī pìne dɔ aǒ bè: Dé bé à kà nòbɔ pāsī pì úu? Dé bé eé fǒ à zǐ káo?

⁵ Wà wada yǎ'ona lé kpà nòbɔ pāsī pià à Luda tó zaaa sío, ben wà à gbà zé à iko ke ai mɔ baplaa awεεplaa.

⁶ Ben à nà dɔkenaa kɔn Ludaɔ à tó zaaa sì kɔn à kúkiio kɔn gbě kè aɔ kú gweenɔ.

⁷ Wà à gbà zé à zǐ ká kɔn Luda gběɔ à zǐ bleríma. Wà à gbà zé dɔ àgɔ iko ví bori píngia kɔn gbě píngio kɔn boriyǎ píngio kɔn bùsu píngio.

⁸ Gbě kè aɔ kú tɔtɛnɔ é dɔnzi ke nòbɔ pāsī pìne ní píngi, gbě kè aɔ tó kú wèndi takadanloonɔ. Takada pì né Sǎne Bòrɔ kè wà dè le Ludaa kpé à anduna káe pómε.

⁹ Gbě kè swǎ ví à ma.

¹⁰ Gbě kè Ludaa diε wà à kú zǐzɔ ũu weé à kúmε. Gbě kè Ludaa diε wà à de fεεdaao fεεdaan weé à deo.

Bee e oo Luda gběɔnε aɔgɔ mεna ví, aɔgɔ náane ví.

¹¹ Ben ma nòbɔ pāsī pǎnde è èe bɔɔ tɔtɛn. À koba ví mèn plaa lán sǎne bòrɔ pó bà, mɔde à yǎ ò lán kwǎ bàme.

¹² À nòbɔ pāsī káakupɔ pì iko píngi kè à wáa. À tò tɔtɛ kɔn gbě kè aɔ kúnno dɔnzi ke nòbɔ pāsī káakupɔ kè wà à kari kè ai à kà gana à bò yǎa pìne.

¹³ À dabuyǎ bítanɔ kè, baa se à tò té bò ludambe à lèe tɔtɛa gběɔ wáa.

¹⁴ À gbě kè aɔ kú tɔtɛanɔ sǎsǎ kɔn dabuyǎ kè wà à gbà zé à kè nòbɔ pāsī káaku pì wáanɔ. À bèñne aɔ nòbɔ pāsī kè wà à kari kè kɔn fεεdaao, ben à kpé bεε taka ke.

¹⁵ Wà à gbà zé à wèndi kpà nòbɔ pāsī taka pià, ben nòbɔ pāsī taka pì yǎ ò à tò wà gbě kè aɔ gí dɔnzi kenεzino dède.

16 À tò wà sèeda kè ní baade píngi ɔplaaa ke ní mì'ae, né fète gbēnsi, auzikideenɔ kɔn takaasideenɔ, zòɔ kɔn wēenɔ.

17 Gbē kè nòbɔ pāsī pì tó sèeda vīro kesō à tó lamba, adee é fō à pó yá kesō à lúro.

18 Ɔndōyān yè. Gbē kè wéézēē vī, à nòbɔ pāsī pì lamba dɔdɔ, zaake gbēntee tó lambame. À lamba né wàa aagō kɔn baaagō awēeswēedomε. (666)

14

Sāne Bòrɔ kɔn gbē kè à ní bóɔ

1 Ben ma Sāne Bòrɔ pì è zena Zayɔn kpíííí. Gōɔn bɔrɔ wàa swēeplaa awēeaagō kúo. À tó kɔn à De tóo kēna ní mì'aenɔa.

2 Ma kīi mà à bò ludambe lán ísòkana kīi bà, lán lapatana gbāaa bà. Kīi kè má mà pì de lán mɔrɔlerinɔ mɔrɔ'ò bà.

3 Gōɔn bɔrɔ wàa swēeplaa awēesiigō pìnɔ e lè dufu sii kíta kɔn pó bēe mèn siigōɔnɔ kɔn gbēnsinɔ aε. Gbēkee e fō à lè pì dàdaro, sé gbē kè wà ní bó anduna guu pìnɔ.

4 Aōmbe gbē kè aōe gbāsī ke kɔn nɔgbēnɔroonɔ ũ, kè aō kuu lezi. Aōègō té Sāne Bòrɔzi guu kè è gán píngi. Wà ní bó gbē káakunɔ ũ Ludane kɔn Sāne Bòrɔ pìo.

5 Wèe ma ziki kè aō egeε tòro, aō taari vīro.

Yákpaekegurɔ baarukpana

6 Ben ma malaika pānde è èe vīaa musumusu. À baaru nnaa kè kuu gurɔ píngi kūna le à kpá gbē kè aō kú tɔɔtenɔne, bùsu píngi, bori píngi, boriyā píngi kɔn gbē píngio.

7 À ò gbāngbān à bè: À vīa ke Ludane à bèe línε, zaake à yākpækεna kōn gbēnɔo gurɔɔ kà. À dɔnzi ke Luda kè musu kōn tɔtεo kōn ísiao kōn bianɔ kènε.

8 Malaika plaadee té à kpεε à bè: Babilɔnu gbòro! Wétεda bíta pì gbòro! À tò bori píngi a pāpākεna wēε kè è mó Luda pɔfεo mì.

9 Malaika aagɔdee té ní kpεε, à ò gbāngbān à bè: Tó gbē dɔnzi kè nòbɔ pāsī pìnε kōn à takao à à sèeda sì a mì'aea kesɔ a ɔɔ,

10 àmbe eé Luda pētē wēε kè wà kà à pɔfē togoon atēε mi, eé wāwāa ma té kōn ɔfāntēgbɔo guu zaa Luda malaikanɔ kōn Sāne Bòrɔo aezī.

11 Aǎ wétāmma tésukpε égɔ dɔ gurɔ píngi. Gbē kè aǎ dɔnzi kè nòbɔ pāsī pìnε kōn à takao aǎ à tó sèeda kènɔ ĩampana vīro fāantē kōn gwāavīo.

12 Beee e oo Luda gbēnɔne aǎgɔ mēna vī, gbē kè aǎ yā kè à dienɔ kūna aǎɔe Yesu náane kεenɔ.

13 Ben ma kòto mà à bò ludambe à bè: N kèkii kē. Aubarikadenɔn gbē kè aǎé ga Dii guu zaa tiaanɔ ũ. Luda Nini bè: Lεmε! Aǎé kámma bo kōn ní zīio, zaake aǎ maakεna gbè ténzi.

Tɔtε pónɔ kēkēna

14 Ben ma ludambe lugu puraa è, pókee vēεa lán gbēntee bà. À vura fūra kuna, à konto lénna kūna.

15 Ben malaika pānde bò Luda kpén à lé gbāaa zù gbē kè vēεna ludambe luguuazi à bè: N konto ká pózi n kē, zaake tɔtε pónɔ mà, à kà kēna.

16 Ben gbē kè vēεna ludambe luguuu a konto màε tɔtε à tɔtε pónɔ kēkē.

17 Malaika pānde bò musu Luda kpén, à konto lénna kūna dɔ.

18 Ben malaika pānde kè té iko vīi bò sa'okiia. À lé gbāaa zù gbē kè konto lé nna kūna pìzi à bè: Ñ n konto lénnaa ká geepi kò kè aōó kú tōtεanōzi ñ zōzō, zaake à bεε mà.

19 Ben malaika pì a konto màε tōtε à geepi kòno zōzō à kà geepi'ifēkii bíta kè de Luda pōfēpitabō ũu guu.

20 Wà kèεε pèεpεε geepi kò pìnoa wéte kpεε, ben aru bōε geepi'ifēkii guu à dàgula ai kiloo wàa do kpé basōoro, à lezī kà sō aizi lén.

15

Kisia zāade mèn swεεplaaanō kpánzina

1 Ben ma sèeda pānde è ludambe, à bíta à bò ma saε. Malaika gōon swεεplaaanō kisia zāade mèn swεεplaaanō kūna. Been Luda é a pōfēpitamma mi deo.

2 Ben ma póke è lán sèbe bà, à de lán dígi bà kakōana kōn téo. Ma gbē kè aō zī blè nòbō pāsī pìà kōn à takao kōn à tó lambaonō è zena sèbe kè de lán dígi bà pì saε, aō mōro kè Ludaa kpàámmanō kūkūna.

3 Aōε Luda zòbleri Musa lè sii kōn Sāne Bòro lèo wà bè:

Dii Luda Gbāapingide,
n yākenanō bíta, aō bò wa saε.

Bori píngi Kína,
nεè yā ke a zéa kōn yāpuraao.

4 Dii, dé bé à n vīa vīroo?

Dé bé eé gí n tó kpázii?

Zaake n mèn do, míbe ní kú adona.

Bori píngi é mó dōnzi kenne,

zaake n maakenanō bò gupuraa.

⁵ Beee gbera ma Luda kpé è wēna musu, àmbe bisakutaa kè à doka kún ũ.

⁶ Ben malaika g̃ɔn swεεplaaa kè aɔ̃o kisia mèn swεεplaa kūnana b̃ɔe kpé pì guu. Ão táaru bisa pura fénfen kè èe té kee kùníla, vura asaa d̃ɔd̃ɔ ñ kùsea.

⁷ Ben p̃o b̃ee mèn siig̃ɔño doke vura zub̃o kpà malaika g̃ɔn swεεplaaa p̃ino baadea, Luda kè èg̃o kuu gur̃o p̃ingi p̃of̃e kán à pà.

⁸ Luda gakui k̃ɔn a gb̃aaao tésukpe kpé pì pà. Gb̃eke é f̃o à g̃enlo ai malaika g̃ɔn swεεplaaa kisia mèn swεεplaaa p̃ino g̃aa à mì d̃eo.

16

Luda p̃of̃e pitana andunazi

¹ Ben ma k̃oto gb̃aaa mà b̃ona Luda kpén, à bè malaika g̃ɔn swεεplaaa p̃inõñe: À gá à Luda p̃of̃e kè kú zub̃o mèn swεεplaaa p̃ino guu εε andunaa.

² À káakudee g̃aa à a zub̃o εε andunaa. Ben b̃og̃ii zaa p̃āsīño b̃ò gb̃e kè ão ñòb̃o p̃āsī s̃eeda ṽi, kè ãe d̃onzi ke à takañeño.

³ À plaadee a zub̃o èe ísīaaa. Ben ísīa'i g̃ò lán gè aru bà, p̃o b̃ee kè ão kú à guuño g̃aga p̃ingi.

⁴ À aag̃õdee a zub̃o èe swaaño k̃ɔn biaño, ben í p̃ino l̃i aru ũ.

⁵ Ben má mà malaika kè í iko ṽi bè: Kuadonade, mm̃on kè ñ kuu ỹaa, bens̃o ñ kuu k̃ɔn a tiaao, n ỹakpae kèñyo a zéame.

⁶ Ão n gb̃eño k̃ɔn n annabiño aru kw̃eε, ben n aru kp̃àmm̃a ão mì.

À k̃o s̃iño le.

⁷ Ben ma k̃oto mà b̃ona sa'okiia à bè:

Lεμε, Dii Luda Gbāapingide,
n yākpae kènyo a zéame,
bensō n̄ yāpuraa vī.

⁸ À siigōdee a zubɔ èε ɔfāntēa, à tò à té gbēnteenɔ kpàta.

⁹ À puusu gbāaa n̄ pá, ben aō Luda kè kisia beeenɔ iko vī tó zaaa s̄i. Aōɔe n̄ɔse liε wà b̄eε línero.

¹⁰ À sɔɔrodee a zubɔ èε n̄bɔ pāsī kiblekitaa, ben gusiaa dà à kpatala. Gbēnɔɔ e n̄ lé yāakōte wāwāa guu,

¹¹ ben aō Luda Musude tó zaaa s̄i aō wāwā kōn n̄ b̄òḡiio yānzi. Aōɔe n̄ɔse liε wà kpεε l̄i n̄ yākenanɔn̄ero.

¹² À swεedodee a zubɔ èε swadaa kè wè be Yuflatia, ben swaa p̄i í bàba, ben zé b̄ò ɔfāntēb̄ɔε kpa k̄inanɔn̄ε.

¹³ Ben ma z̄innɔ è m̄èn aagō lán bl̄nɔ bà aōɔe b̄ɔɔ kwā kōn n̄bɔ pās̄iō kōn annabi εγεεo lén.

¹⁴ Z̄in dabuyāk̄erinɔm̄ε. Aōɔe gaa anduna p̄ingi k̄inanɔ kiia, le wà n̄ kakōa aō z̄i ká Luda Gbāapingide gurɔ bíta z̄i yānzi.

¹⁵ À ma! Mé m̄ó lán kp̄ai bàme. Aubarikadeen gbē kè a w̄εε gō d̄ɔɔ ũ, à a p̄ókāsāanɔ dana, le àton b̄ɔ b̄uu wà à b̄ūkεε ero yānzi.

¹⁶ Ben z̄in p̄inɔ k̄ina p̄inɔ kākōa guu kè wè be kōn Eberu yāo Amagēd̄ō.

¹⁷ À swεεplaadee a zubɔ èε ïaa. Ben kòto gbāaa b̄ò k̄ita kiia Luda kp̄én à bè: À kèn gwe.

¹⁸ Lou e pii, èe v̄i èe p̄ūtāa. T̄ɔɔte n̄igānigā pās̄ipās̄i. Zaa lán wà gbēntee kàe t̄ɔɔte nà, à taka borii e ke zikiro, à pās̄i kè bíta.

19 Wétɛda tódee kpàatekõre leo aagõ, ben bori píngi wétɛdaano gbòro. Wétɛda tóde Babilonu yǎ dɔ Ludan, ben à a pɔfɛ pāsī wɛ togoo kpàa à mì.

20 Ísia luanno gè zéla píngi, wèe wée si kpiiinle dɔro.

21 Loughɛ bítanɔ bò ludambe, aõ kà kiloo baplaa. Aõ sìsi gbɛnteenɔ, ben aõ Luda tó zaaa sì loughɛ kisiadee pì yǎnzi, zaake kisia pì pāsī maamaa.

17

Kaarua kè di nòbo pāsīa

1 Malaika gɔɔn swɛɛplaaa kè aõ zubo mèn swɛɛplaa kùna pìnɔ doke bèmɛ: Ñ mó mà yǎ kè eé wí kaarua tódee kè vèena swaa pariinɔa ɔɔanne.

2 Anduna kínano pǎpǎa kèo, anduna gbɛnɔ à pǎpǎkena wɛɛ mì wà kǎ.

3 Luda Nini mɔnama guu malaika pì gàamao gbáan. Ben ma nɔgbɛ ke è dina nòbo pāsī tɛaaa. Dɔkena kɔn Ludao tónɔ fifia, à mì mèn swɛɛplaa, à koba mèn kuri.

4 Nɔgbɛ pì bisa gaarura'ide kɔn à wée tɛadeeo yina, à zǎbleɔ kè wà pì kɔn vuraonɔ dana kɔn gbè bèedeeno kɔn òsonɔ. À vura togo kùna, tɛ pónɔ kɔn à pǎpǎkena gbǎsínɔ kán à pà.

5 Wà tó asiidee kè à mì'aea wà bè:

Wétɛda tóde Babilonu,

kaaruanɔ kɔn anduna tɛ pónɔ da.

6 Má è nɔgbɛ pì Luda gbɛ kè wà ñ déde Yesu sèedakena yǎnzinɔ aru mì à kǎ èè à dɛɛ.

Kè ma à è, à yǎ bò ma saɛ maamaa.

7 Ben malaika pì ma la à bè: Bóyǎnzin à yǎ bò n saezi? Mé nɔgbɛ pì asii onne kɔn nòbo pāsī kè à à

senā asiio, kè à mì mèn swεεplaa à koba mèn kuri pì.

⁸ Nòbò pāsī kè ní è pì kuu yā, ben à kuu tia d̄oro, bensō eé b̄o gèwāa wèe zòoto guu à mì pé kaatenāa. Gbē kè āo kú t̄ootea, kè āo t̄o kú wèndi takadan zaa anduna daεgur̄oaron̄o, tó āo nòbò pāsī kè kuu yā, ben à kuu tia d̄oro, m̄ode eé εara à m̄ó pì è, à yā é b̄o ñ saε.

⁹ Laasuudee kè ̄nd̄o vī yān yè. Mì mèn swεεplaaa p̄in̄o né s̄isī mèn swεεplaaa kè n̄ogbē pì vēēnaan̄o m̄e. Kí ḡōn swεεplaaan̄o m̄e d̄o.

¹⁰ Āo ḡōn s̄ooro lèe, gbē doo kuu, gbē doo kpé. Tó à m̄ò, eé ḡi kero.

¹¹ Nòbò pāsī kè kuu yā, ben à kuu tia d̄oro pì né kina s̄oraaḡo deeme. Ḡōn swεεplaaa p̄in̄o dokeme d̄o. Èe mì p̄e kaatenāa.

¹² Koba mèn kuri kè ní è p̄in̄o né kí ḡōn kuri kè āoε kpata ble k̄oroon̄o m̄e. M̄ode āé kí ble gur̄o zaka féte guu k̄on nòbò pāsīo l̄edo.

¹³ Āo ḡōn kuri p̄in̄o lé d̄ōnk̄o m̄e. Āé ní gbāa k̄on ní ikoo kpá nòbò pāsī p̄ia.

¹⁴ Āé z̄i ká k̄on Sāne B̄oro, m̄ode eé z̄i b̄ler̄ma, zaake diin̄o Diime, k̄inan̄o Kiname. À gbē nāan̄e dee kè à ñ s̄isi à ñ s̄en̄o k̄úo.

¹⁵ Ben malaika pì b̄eme: Swaa kè ní è kaarua vēēnān̄man̄o né gbēn̄o k̄on pariin̄o k̄on boriin̄o k̄on boriyān̄o m̄e.

¹⁶ Nòbò pāsī k̄on koba mèn kuri kè ní è p̄in̄o é za kaarua p̄in̄. Āé à kaate āo à tó b̄ūu. Āé à só āé té s̄ōa.

¹⁷ Zaake Luda a p̄oyezi d̄ān̄ne ní swèn̄ āo l̄edole kem̄e. Āé ní kpata kpá nòbò pāsī p̄ia ai Luda yā gá papao.

18 Nɔgbē kè ní è pì né wétɛda tódee kè iko vī anduna kínanɔamɛ.

18

Babilɔnu lɛna

¹ Beeɛ gbɛra ma malaika pānde è bɔna ludambɛ.
À iko bíta vī, à gakui anduna pù.

² À wii gbāaa lè à bè:
Babilɔnu lèɛ, wétɛda tódee pì lèɛ.
À gò zīnɔ kúkii ũ, tāa bori píngi tò ũ,
bāa kè wè ní tē bo wà zaŋgunɔ bɛɛ ũ.

³ Zaake bori píngi à pāpākena wēɛ
kè è mó Luda pɔfɛo mì.
Anduna kínanɔ pāpāa kèò,
ben anduna laatarinɔ kè auzikideenɔ ũ
à nnamana bíta guu.

⁴ Ben ma kòto pānde mà bɔna ludambɛ à bè:
À bɔɛ à guu ma gbēnɔ,
lɛ a ɔɔ tóngɔ kú à durunɔ guu
yā kè weé mónenɔ tón a lero yānzi.

⁵ Zaake à durunɔ gbà à zò ludambɛɛa,
ben à dàkenanɔ dò Ludan.

⁶ À fīa bonɛ yā kè à kēńnea,
à kenɛ à yākenaa lɛo plaa.

À pɔfɛ wē káne a togoon
ɔɛ pó kè à kàńnela lɛo plaa.

⁷ À wāwā kōn wēndao kpázi,
lán à tó kè nnamana guu lén nà.
Zaake è be a swè guu,
kínan a ũ vɛɛna a kítaa,
gyaanɔ takaasideen a ũro,
é sósobi kɛ zikiro.

⁸ Beee yānzi kisia kèkiinɔ é à le gurɔ dozi,
gagyā kōn wēndaaɔ kōn nɔaaɔ.

Té bé eé à kpáta,
zaake Dii Luda à yākpaekeri gbāa.

⁹ Anduna kína kè aǎ pāpāa kèò aǎ nnaa màonɔ, tó
aǎ à tékūna luguu è, aǎé ɔɔ dɔ aǎé kpāngeda ke.

¹⁰ Aǎé ze kāa vīa guu wāwāa kè wà kpàzi yānzi aǎ
be:

Wāiyoo, wāiyoo, wétēda bíta!

Wétēda ikode Babilɔnu!

Yā mò à vēm̄ma gurɔ do gɔɔɔ?

¹¹ Anduna laatarinɔ é ɔɔ dɔ se, aǎé sósobi kenε, kè
gbēke é ní laa kèkiinɔ lúm̄ma dɔro yānzi:

¹² Vura, kondogi, gbè bēdeeenɔ, òsonɔ, bisa
ɔɔdeenɔ, bisa tēa kōn à gaarura'ideenɔ, siliki, lí
maa bori pínginɔ, pɔ kè wè ke kōn wesaswaaonɔ
kōn lí bēdeeenɔ kōn m̀gotēnɔ kōn m̀sinɔ kōn gbè
puraanɔ píngi,

¹³ lítεε gū nnannaanɔ, dò pónɔ, tuaetitinɔ, lí'ɔ gū
nnannaanɔ, geepiwēε, nósi, flawa, pówεenɔ, zùnɔ,
sāanɔ, sōnɔ kōn ní góronɔ, zònɔ kōn gbēntee wēndinɔ.

¹⁴ Weé benε: Pɔ maaa kè nεè à ni deenɔ yāamma
píngi. N nnamana kōn n gakuio pìtingu píngi, né e
ziki dɔro.

¹⁵ Laatari kè aǎ kè auzikideenɔ ũ wétēdaa pì
gāzīnɔ é ze kāa vīa guu wāwāa kè wà kpàzi yānzi.
Aǎé ɔɔ dɔ wà sósobi ke

¹⁶ aǎ be:

Wāiyoo, wāiyoo wétēda tóde!

À táaru bisa yì yā

kōn bisa gaarura'ideoo kōn à wéε tēadeeo.

À zāblebɔ kè wà pì kōn vuraonɔ dà yā

kōn gbè bēdeeenɔ kōn òsonɔ.

17 À auziki píngi kàate gurɔ do gɔɔ.

Góro'ite diino kɔn taa'orino kɔn goro gbēno kɔn gbē kè aṣè zīi ke ísiaalaano é ze zǎazǎ ń píngi.

18 Tó aṣ wétɛdaa pì tékūna luguu è, aṣé wii lé wà be: Wétɛdaa kee kuu yā kè à bíta kà wétɛdaa kèkii ũro.

19 Aṣé ɔɔ do aṣé kpāngeda ke, aṣé sósobi ke aṣé wii lé wà be:

Wāiyoo, wāiyoo wétɛdaa tóde!

Gbē kè aṣ góro'ite vī ísiaalaano píngi

kè auzikideeno ũ wétɛdaa pì auziki kè dìn sàabu,

ben à gò beZī ũ gurɔ do gɔɔ.

20 À pɔnnaa ke à yā musu ludambɛdeeno kɔn Luda gbēno kɔn à zìrino kɔn à annabino, zaake Luda bé à gɛɛ bòaaare.

21 Ben malaika gbāadee gbè kè kà wísilɔgbɛ gbèntɛ ũu sè à zù ísias guu à bè:

Len weé wétɛdaa tóde Babilɔnu zun le kɔn gbāaa, weé wétɛdaa pì e ziki dɔro.

22 Weé mɔro ke gǎgǎ'ɔ

ke kure ke kákáki'ɔ ma n guu ziki dɔro.

Weé ɔzíkɛri ke e n guu ziki dɔro.

Weé wísilɔgbɛ kīi ma n guu ziki dɔro.

23 Weé fitia gupuraa e n guu ziki dɔro.

Weé nɔɛkīi ma n guu ziki dɔro.

N laatarino né anduna gbēnsinɔmɛ yā,

n pó dà bori píngia n ń m̀i liɛ.

24 Wà annabino kɔn Luda gbēno aru è à guu kɔn gbē kè wà ń déde anduna guuno ń píngi.

19

Pɔnnakɛna ludambɛ

¹ Beee gbera ma kòto gbãaa mà ludambe lán parii
yǎ'ona bà à bè:

Aleluya!

Wa Luda bé à zì blè!

Àmbe gakui kǝn gbãaaao vī ado,

² zaake è yǎkpaε ke a zéa kǝn yǎpuraaome.

À yǎkpaε kè kǝn kaarua tódee

kè anduna yàka kǝn a pǎpǎkenao.

À a zòblerinɔ dedena gǝε bòa.

³ Aǎ bè dɔ:

Aleluya!

À tésukpe éǝɔ dɔ gurɔ píngime.

⁴ Gbēnsi gǝɔn baro awεεsiigǝɔnɔ kǝn pó bǝε mèn
siigǝɔnɔ dàεdaε wà dɔnzi kè Luda kè vǝεna a kítaane

aǎ bè:

Aami! Aleluya!

Sǎne Bòrɔ nɔsepɔblee

⁵ Ben ma kòto mà bɔna kíta pì kiia à bè:

À wa Luda tó kpá amɔa à zòblerinɔ a píngi,
amɔa kè á à vīa vīinɔ né féte gbēnsi.

⁶ Ben ma kòto mà lán pari yǎ'ona bà, lán ísɔkana kīi
bà, lán lapatana gbãaa bà à bè:

Aleluya!

Dii wa Luda Gbãapingide nà kíblenaa.

⁷ Wà pɔnnaa ke wà yáa dɔ wà à tó kpá,
zaake Sǎne Bòrɔ nɔsegurɔ kà,

à nɔɔ sorumi mà.

⁸ Wà táaru bisa pura féfen kè èe té keε kpàa à yi.

Táaru bisa pì né Luda gbēnɔ yāmaaakenanɔme.

⁹ Malaika bème: Ñ kē. Aubarikadeenɔn gbē kè
wà ñ sísi Sǎne Bòrɔ pì nɔsepɔbleeanɔ ũ. À bème dɔ:
Luda yǎ yǎpuraan gwe.

10 Ma dae à aezĩ le mà dɔnzi keɛ, ben à bèmɛ: Ñ beee tó. Ñ dɔnzi ke Ludanɛ. N zòbleri daan ma ũ kɔn n gbɛ kè aɔ yā kè Yesu à sèeda kè kúnanɔ. Zaake yā kè Yesu à sèeda kèn annabikɛyā'ona mì ũ.

Kirisi mɔna dina sɔ puraaa

11 Ben ma ludambɛɛ è wɛkɔana, ben sɔ puraa bɔ, gbɛ kè dia tɔn Náanede Yāpurade. È yākpae keńyo, è zĩ káńyo a zéa.

12 À wéɛ de lán tévura bà, à kífura kukuna pari. Tó ke kɛna à mì'aea, gbɛke tó pì yási dɔro, séde àpi.

13 À uta kè wà dà aru guu dana. À tɔn Luda Yā.

14 Ludambɛ zĩkpɛɛnɔ tézi, aɔ didi sɔ puraanɔa kɔn táaru bisa pura féfen-o dadana.

15 Fɛɛda lé nnaa e bɔɔ à lén, le à boriinɔ léo. Eé kí blemma kɔn m̀ò gòo eé kèse péɛ geepi bɛɛnɔa geepi'ifɛkii guu, àmbe Luda Gbãapingide pɔfɛ pāsĩ ũ.

16 Wà tó kèkii kè à utaa kɔn à gbádaao:

Kínanɔ Kína, diinɔ Dii.

17 Ben ma malaika è à zena ɔfántɛn. À lé gbãaa zù bãa kè aɔɛe vīaa musumusunɔzi píngi à bè: À mó à kakɔa à póble bíta kè Ludaa kèaree ble,

18 le à e à kínanɔ gè só kɔn soza gbɛnsinɔ kɔn gbãadeenɔ kɔn sɔnɔ kɔn ń dirinɔ kɔn gbɛ píngio, wɛɛnɛnɔ kɔn zònɔ, né féte gbɛnsi.

19 Ben ma nòbɔ pāsĩ è kɔn anduna kínanɔ kɔn ń zĩkpɛɛnɔ, aɔ kɔ kàkɔa wà zĩ ká kɔn gbɛ kè di sɔa pìo kɔn à zĩkpɛɛnɔ.

20 Wà nòbɔ pāsĩ pì kù ledo kɔn annabi egeɛ kè dabuyānɔ kè à aeo. Dabuyā pìnɔn à gbɛ kè aɔ nòbɔ

pāsī sèeda vī aō dɔnzi kè à takanɛɔ sàsāo. Wà ní zú té sèbe kè è kŭ kŏn ɔfāntēgbōo guu bēe aō plaa ní pīngi.

²¹ Gbē kè di sōa gbē kpaaanɔ dèdɛ kŏn fēɛdaa kè bò à lé guuo, ben bāanɔ ní gènɔ blè aō kà pīngi.

20

Kirisi kíblena anduna guu wè wàa sɔro

¹ Ben ma malaika è bɔna ludambɛ à gèwāa wèe zòoto m̀nɛ kŭna kŏn m̀kyako gbèreo.

² À kwā kè dɛ mlè zii ũu kè wè be Ibilisi ke Setān kù, ben à mò kàa ai wè wàa sɔro.

³ Malaika pì à zù gèwāa wèe zòoto pì guu, à gbà tātāaìe à kwado s̀k̀rɛa, lɛ àton boriinɔ sāsāro ai wè wàa sɔroo pì gá papao. Beee gbɛra weé à gbare féte.

⁴ Ben ma kítanɔ è kŏn gbē kè aō vèenaanɔ. Wà ní gbá zé aō yākpae ke kŏn gbēnɔ. Ma gbē kè wà ní mì z̀ Luda yā kè Yesu a sèeda kè ona yānzinɔ è. Aōe dɔnzi ke ǹbɔ pāsī ke à takanɛro. Aōe à sèeda ke ní mì'ae ke ní ɔɔaro. Aō fèe bɔna gaan aō kí blè kŏn Kirisio wè wàa sɔro.

⁵ Gènɔ fèena káakupɔn gwe. Gè kpaaanɔ e fèero ai wè wàa sɔroo pì gàa à pàpao.

⁶ Aubarikadeenɔn gbē kè aō baka kú gènɔ fèena káakupɔ guunɔ ũ, aō kú adona. Ga plaade iko vīm̄maro. Aōégõ dɛ Luda kŏn Kirisio gbàgbārinɔ ũmɛ, aōégõ kí bleeo ai wè wàa sɔro.

Setān zuna tén

⁷ Tó wè wàa sɔroo pì pàpa, weé Setān bɔ wà à gbare.

⁸ Eé gá borii kè aṣo kú anduna gooda siigṣoṣoṣo sása, Gogu kṣn Magṣguo, eé n kakṣa le aṣ zì ká. Aṣo pari lán ísiale bṣusu'āatē bà.

⁹ Aṣo dà andunala aṣo līga Luda gbēno bṣurazi kṣn wétēdaa kè Ludaa yezio, mṣde té bṣo ludambe à n kpáta.

¹⁰ Wà Ibilisi kè n sāsā sè wà zù té sèbe kè è kṣ kṣn ṣfāntēgbṣo guu, guu kè wà nṣbṣo pásī kṣn annabi egēo zùn. Aṣégṣo wāwāa kee fāantē kṣn gwāavio guro píngi.

Yákpae zāade kena

¹¹ Ben ma kiblekita pura bíta è kṣn gbē kè vēeao. Tṣṣte kṣn musuo gusii lè à ae, guu kúnne dṣro.

¹² Ben ma gèwāadeeno è, né féte gbēnsi, aṣo zena kíta pì ae. Wà takadanṣo wèwē, ben wà takada pānde wè dṣo wèndi takada ũ. Wà yákpae kè kṣn gèwāadeeno aṣo yákenaa lán à kēna takada pino guu nà.

¹³ Ísīaa gèwāadee kè aṣo kú a guuno kpà. Ga kṣn gèwāao gèwāadee kè aṣo kú n guuno kpà se. Ben wà yákpae kè kṣn baadeo a yákenaa.

¹⁴ Wà ga kṣn gèwāao zù té sèbe guu. Té sèbe pì né ga plaadeeme.

¹⁵ Ghē kè wèe n tó e wèndi takada guuroonṣn wà n zú té sèbe pì guu.

21

Tṣṣte dufu kṣn musu dufuo

¹ Ben ma tṣṣte dufu kṣn musu dufuo è, zaake tṣṣte káakupṣo kṣn musu káakupṣo gète, bensṣo ísīaa kuu dṣro.

² Ben ma Luda wétèda Yerusalemu dufu è bɔna musu Luda kiia èe pítàa. Wà kèkè lán nɔgbě kè à zǎkèna sorumi mà bà.

³ Ben ma kòto gbáaa mà bɔna kíblekita kiia à bè: Luda vèè kɔn gbènteenɔ sa, eégɔ kúnýo, aǎégɔ de à gbèɔ ũ. Luda pì égɔ kúnýo a zǐnda n Luda ũ.

⁴ Eé n wéé'i gogoñne píngi. Gaa égɔ kuu dɔro ke sósobi ke ɔdɔna ke wāwāa, zaake yā ziinɔ gète.

⁵ Ben gbě kè vèena kítàa bè: N ma! Mée pɔ píngi kee dufu. Ben à bème: N kè, zaake yā kènɔ náane vī, bensɔ yāpuraame.

⁶ Ben à bème: À kèn gwe. Mámbe Alafa kɔn Omegao ũ, Naana kɔn Midenao. Gbě kè ímii e à de, mé à gba bia í wèndidee.

⁷ Gbě kè zì blè bé eégɔ pɔ kènɔ vī píngi. Mégɔ de à Luda ũ, eégɔ de ma né ũ.

⁸ Mɔde vīadeenɔ kɔn náanesaideenɔ kɔn zaakerinɔ kɔn gbèderinɔ kɔn zinakerinɔ kɔn èzèdeenɔ kɔn tǎagbǎgbǎrinɔ kɔn mɔnafikideenɔ píngi, aǎ baka égɔ de té sèbe kè è kú kɔn ɔfántègbɔo ùme. Ga plaadeen gwe.

Yerusalemu dufu

⁹ Malaika gɔɔn swèeplaaa kè aǎo zubo mèn swèeplaa kúna, kisia zǎade mèn swèeplaaa kán à pà pìnɔ doke mò à bème: N mó mà Sǎne Bɔrɔ nɔ dufu ɔdɔanne.

¹⁰ Luda Nini mɔnama guu malaika pì ma se à gàamao kpìi bíta lezǐa. À Luda wétèda Yerusalemu ɔdɔame bɔna musu Luda kiia, èe pítàa.

¹¹ Èe té kee kɔn Luda gakuio èe pii lán gbè bèede ba, lán dayamɔ bà.

12 À bīi bíta lezī vī. À gānu mèn kuri awεεplaame, malaika gǔon kuri awεεplaaanɔ zεzenan. Isaraili bori mèn kuri awεεplaaanɔ tó kēna gānu pìnɔa.

13 Gānu mèn aagǔo kú ɔfántēbɔε kpa, mèn aagǔo kú gu'igbāroo kpa, mèn aagǔo kú sɔɔmete kpa, mèn aagǔo kú ɔfántēgēkpen kpa.

14 Wà bīi pì èε dàε gbè mèn kuri awεεplaaanɔa. Sāne Bòrɔ zīri gǔon kuri awεεplaaanɔ tó kēna gbè pìnɔa.

15 Malaika kè èε yā oome pýɔɔbɔ kè wà pì kǔn vuraò kūna, le à wétεdaa pì yǔo kǔn à gānunɔ kǔn à bīio.

16 Wétεdaa pì gooda siigǔme, à gbàa kǔn à yàasao sáame. Ben à wétεdaa pì yǔo kǔn pýɔɔbɔ pìo. À gbàa né kiloo wàa kuri awεεplaame. À gbàa kǔn à yàasao kǔn à lezīo píngi sáame.

17 À à bīi yǔo dɔ, à lezī gāsāsuu baswεεplaa awεεsiigǔ. Malaika pì yǔo gbēntee gāsāsuu gbàa lémmε.

18 Wà bīi pì kè kǔn dayamɔ. Wétεdaa pì né vurame atēε wásawasa lán dígi bà.

19 Wà gbè kè wà wétεdaa pì bīi dàεa kèkε kǔn gbè bèεde bori sānda píngio.

Wà gbè káakupɔ kèkε kǔn dayamɔ,

à plaadee kǔn safiao,

à aagǔdee kǔn agatao,

à siigǔdee kǔn εmeradio,

20 à sɔɔrodee kǔn onisio,

à swεεdodee kǔn kaaneliao,

à swεεplaadee kǔn kisolitio,

à sɔraagǔdee kǔn berilio,

à kēndodee kǔn topazao,

à kuridee kǝn kisopazao,
 à kuri awεεdodee kǝn yasintio,
 à kuri awεεplaadee kǝn amεtisio.

²¹ Gǎnu mèn kuri awεεplaaa pìno né òso mèn kuri awεεplaaanome. Wà n pìngi kè kǝn òsoo mèn doodo. Wétèdaa pì zéda né vurame atēε, wè guu en lán dígi bà.

²² Mée Luda kpé e wétèdaa pì guuro, zaake Dii Luda Gbāapingide kǝn Sāne Bòroon kpé pì ũ.

²³ Wétèdaa pì bà kú kǝn ofántē ke mɔvura gupunaoro. Luda gakui bé è wétèdaa pì pu, bensō Sāne Bòro de à fitia ũ.

²⁴ Boriino é táa o à gupuraazi, anduna kínano é gēn kǝn n auzikino.

²⁵ À gǎnuno égō tatana fāantē zikiro, gwāavī égō kú gwe sōro.

²⁶ Weé gēn kǝn boriino auzikino kǝn n pò ɔdeeno.

²⁷ Mòde pò gbāsī ke é gēnlo ke wíyākəri ke mɔnafikidee, séde gbē kè Sāne Bòro n tó kè wèndi takada guuno.

22

¹ Ben malaika pì swa'i wèndidee kè èe bɔɔ Luda kǝn Sāne Bòro kita kiia òɔame, èe té keε lán gbèdigi bà.

² Èe bàa lεε wétèda zédaa gura súusu. Lí wèndide kú à baa kǎa kpa kǝn à baa kè kpaao, è né i wè do gēn kuri awεεplaa, mɔ kǝn mɔɔo gēn doodo. Lí pì lánó né boriino aafia'ekiime.

³ Pó kè Luda lé kènε ke égō kuu doro. Luda kǝn Sāne Bòro kita égō kú wétèdaa pì guu, à zòblerino sō é dɔzi.

⁴ Aōé à e wéedewe, bensō à tó égō kú n mì'aea.

⁵ Gwāavĩ éǵõ kuu dɔro, gbēke bà éǵõ kú kōn fitia ke ɔfāntē gupuraaoro, kē Dii Luda é guu puñne yānzi. Aǵéǵõ kí blee ai gurɔ píngi.

⁶ Ben à bèmε: Yā beeenɔ náane vī bensõ yāpuraame. Dii Luda kē è dɔ annabinɔne ae bé à a malaika zĩ, le à zòblerinɔ yā kē eé mó tiaa dõ.

Yesu é mó tia

⁷ Ñ gwa, mé mó tia. Aubarikadeen gbē kē takada kē annabikεyānɔ kūna ũ.

⁸ Ma Yohana mámbé ma yā beeenɔ mà má è. Kē má mà bensõ má è, ma kuε malaika kē yā pìnɔ òdɔameε aezi mà dɔnzi keε.

⁹ Ben à bèmε: Ñ beee tó. Ñ dɔnzi ke Ludane. N zòbleri daan ma ũ kōn n annabi gbēdaaanɔ kōn gbē kē aɔ takada kē yānɔ kūnanɔ.

¹⁰ Ben à bèmε: Ñton pó kúε takada kē annabikεyānɔaro, zaake à gurɔ kà kīi.

¹¹ Gbē zaaa aĩa ke àǵõ à zaaa keε. Gbāsīdee aĩa ke àǵõ gbāsī. Gbē maaa aĩa ke àǵõ à maaa keε. Gbē kē kú adona aĩa ke àǵõ kú adona.

¹² Ñ gwa, mé mó tia, méǵõ láada kūna, le mà fīa boo baadenε a yākenaa.

¹³ Alafa kōn Omegaon ma ũ, Aεde kōn Zāadeeo, Naana kōn Midenao.

¹⁴ Aubarikadeenɔn gbē kē aɔ ní utagyaba pìpinɔ ũ. Aǵéǵõ zé vī aɔ gē wétēdaa pì gānunɔ guu, aɔ lí wëndide beε ble.

¹⁵ Mɔde lewannɔ éǵõ kú gwero, ēzēdeenɔ kōn pāpākerinɔ kōn gbēderinɔ kōn tāagbāgbārinɔ kōn gbē kē aɔ ye monafiki yākenazinɔ.

16 Ma Yesu ma a malaika zì àgõ dεare yā pìno sèedadee ũ sɔsinɔnε. Mámbe Dauda borii ũ, à kpata kè pìto pà kína ũ, gudɔna sɔsɔnε i nnaa ũ.

17 Luda Nini kɔn Sānε Bòrɔ nɔ dufuo è be, ò mó. Gbē kè yā pì mà sɔ, à be, ò mó. Gbē kè ímii e à dεε, à mó. Gbē kè ye í wèndideezi, à sí gbaa ũ.

18 Méeε bee gbē kè aɔ takada kè annabikεyā mánɔnε ò píngi, tó gbē yāke kàara à guu, Luda é kisia kè à yā kú takada kè guunɔ kaara adeenε.

19 Tó gbē yāke bò takada kè guu sɔ, Luda é adee baka bɔ a wétεdaan kɔn lí wèndidee kè à yā kú takada kè guuo.

20 Gbē kè dε yā pìno sèedadee ũu bè: Yāpuramε, mé mó tia.

Aami! Dii Yesu, ò mó!

21 Dii Yesu gɔ gbēkεε vī kɔn a gbēnɔ ò píngi. Aami!

Luda yá takada kǝn Bokobaru yǎo
The New Testament and portions of the Old Testament
in the Bokobaru language of Nigeria

copyright © 2005 SIM International

Language: Bokobaru

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-09-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

c31548a1-5316-53c2-be42-674e0e4c5ae5